

KORRALDUS

Tallinn

..... 11.2017 nr 1-3/17/.....

Viis Viimast Kalurit MTÜ-le vee erikasutusloa andmine ning keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

I. ASJAOLUD

Viis Viimast Kalurit MTÜ (registrikood 80306829, edaspidi ka *taotleja*) esitas 21.09.2017 kirjaga nr 233 Keskkonnaametile vee erikasutusloa taotluse (edaspidi *taotlus*). Taotlus saabus ja registreeriti Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 22.09.2017 nr 14-6/17/10829 all. Taotluse kohaselt on vee erikasutusega seotud tööde käigus kavandatud Purtse kalasadama (edaspidi ka *sadam*) amortiseerunud kai asemele uue 16 m pikkuse kai rajamine, kalda kindlustamine maakividega, paadislipi rekonstrueerimine, akvatooriumi settest puhastamine ning maakividest muuli rajamine. Kirjeldatud tööde käigus uputatakse veekogusse tahkeid aineid (killustik, maakivid) mahus kuni 375 m³ ning süvendatakse veekogu mahus kuni 420 m³. Süvendatav pinnas kasutatakse kinnistu lõunaosa (pinnase ladestusala) täiteks.

Sadam asub Ida-Virumaal Lüganuse vallas Purtse külas Purtse kalasadama kinnistul (katastritunnus 43701:002:0516, edaspidi *kinnistu*) ja sellega piirneval alal Purtse jões. Sadama akvatoorium asub Purtse jõe suudmes jõe paremal kaldal ca 200 m enne jõe suubumist Soome lahte. Sadama koordinaadid sadamaregistri andmetel on 9°26'03.42"N; 26°59'27.93"E.

Vee erikasutuse piirkonna koordinaadid on:

X=6592283, Y=669674

X=6592257, Y=669661

X=6592241, Y=669657

X=6592232, Y=669666

X=6592280, Y=669692

Veeseaduse § 8 lg 2 p 6 kohaselt on vee erikasutusloa vajalik, kui toimub veekogu, mille veepeegli pindala on üks hektar või suurem, süvendamine või sellise veekogu põhja pinnase paigaldamine ja p 7 kohaselt, kui uputatakse või heidetakse tahkeid aineid veekogusse. Veeseaduse § 9 lg-st 5 tulenevalt annab vee erikasutusloa Keskkonnaamet. Keskkonnaamet hindas vastavalt keskkonnaministri 26.03.2002 määrusele nr 18 "Vee erikasutusloa ja ajutise vee erikasutusloa andmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise kord, loa taotlemiseks vajalike materjalide loetelu ja loa vormid" (edaspidi määrus nr 18) esitatud andmeid ning need vastavad nimetatud määru esitatud nõuetele.

1.1 Taotluse avalikustamine ja seisukohtade ärakuulamine

Veeseaduse § 9¹ lg 1 kohaselt avaldab vee erikasutusloa andja vee erikasutusloa taotluse saamisest alates 21 päeva jooksul pärast vee erikasutusloa taotluse menetlusse võtmist

sellekohase teate ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Teade vee erikasutusloa taotlemise kohta avalikustati 25.09.2017, st. tähtaegselt. Ettepanekuid ja vastuväiteid vee erikasutusloa taotluse avalikustamise käigus ei esitatud.

1.2 Eelnõu avalikustamine ja seisukohtade ärakuulamine

Veeseaduse § 1¹ kohaselt kohaldatakse veeseaduse § 8 lg 2 p-de 6 ja 7 alusel antava vee erikasutusloa andmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) avatud menetluse sätteid, arvestades veeseaduse erisusi. Kooskõlas veeseaduse § 9¹ lg-te 2² ja 3 ning HMS §-dega 48 ja 49 tegi loa andja XX.XX.2017 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks taotlejale antava vee erikasutusloa eelnõu ja vee erikasutusloa andmise korralduse eelnõu. Loa andja edastas eelnõud vastavalt HMS § 40 lg-le 1 taotluse esitajale. Vastavalt HMS § 49 lg-le 2 ei või ettepanekute ja vastuväidete esitamiseks tähtaeg olla lühem, kui kaks nädalat väljapaneku algusest arvates. Veeseaduse § 9¹ lg 2² kohaselt on vee erikasutusloa andmise menetluses korraldatava avaliku väljapaneku kestus vähemalt 14 päeva. Eelnõuga oli võimalik tutvuda kahe nädala jooksul alates teate ilmumisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

II. KAALUTLUSED

Vastavalt HMS § 56 lg-le 3 tuleb kaalutusõiguse alusel antud haldusakti põhjenduses märkida kaalutlused, millest haldusorgan on haldusakti andmisel lähtunud. Keskkonnaamet teeb vee erikasutusloa andmise otsuse lähtudes taotluses esitatud informatsioonist, eelhinnangust keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kohta (lisa 1) ning vee kasutamist ja kaitset sätestavatest õigusaktidest.

2.1 Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kaalumine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse¹ (edaspidi KeHJS) § 11 lg 2 kohaselt vaatab otsustaja tegevusloa (siinkohal vee erikasutusloa) taotluse läbi ning teeb otsuse keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) algatamise või algatamata jätmise kohta käesoleva seaduse § 6 lg 1 nimetatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul ning § 6 lg 2 nimetatud valdkondade tegevuse ja lg 2¹ viidatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul, kuid hiljemalt 90. päeval pärast § 6¹ lg 1 loetletud teabe saamist. KeHJS § 3 lg 1 p 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusloa või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lg 3 kohaselt on KMH kohustuslik KeHJS § 6 lg 1 tegevuste korral. KeHJS § 6 lg 1 alusel ei kuulu kavandatav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste hulka, mille korral on KMH kohustuslik. Kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lg 2 p 18 nimetatud tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 "Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu"¹ (edaspidi KMH määrus). KMH määruse § 11 p 7 kohaselt tuleb KMH algatamise vajalikkuse eelhinnang anda sellise tegevuse korral, kus toimub veekogu süvendamine või veekogusse tahkete ainete kaadamine alates mahust 100 kuupmeetrit, välja arvatud KeHJS § 6 lg 1 p-des 17 ja 17¹ nimetatud juhtudel. Tulenevalt eelnevast ning KeHJS § 6¹ lg 3 annab otsustaja käesoleva seaduse § 6 lõigetes 2 ja 2¹ nimetatud eelhinnangu arendaja

¹ RT I, 03.07.2017, 14

esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust.

KeHJS § 9 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, vastavalt veeseaduse § 9 lg-le 5 annab vee erikasutusloa Keskkonnaamet. Seega on Keskkonnaamet otsustajaks KeHJS tähenduses.

KeHJS § 6¹ lg 5 kohaselt kehtestatakse käesoleva seaduse § 6 lg-tes 2 ja 2¹ nimetatud eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“ (edaspidi määrus nr 31). Vastavalt määruse nr 31 § 5 lg 1 peab eelhinnang sisaldama käesoleva määruse §-de 2–4 alusel antud järeldust kavandatava tegevuse KMH algatamise või algatamata jätmise vajalikkuse kohta koos põhjenduste kokkuvõttega.

Lähtudes eelhinnangu (vt lisa 1) tulemustest puudub Keskkonnaameti hinnangul kavandataval tegevusel oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

- kavandatav tegevus ei mõjuta kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletava tegevuse tulemusel ei teki olulist mõju veekeskkonnale sh merepõhja elustikule, kalastikule juhul kui töid tehakse suletud veealal või väljapool kalade peamist kudeaega (20.04–30.06);
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletav tegevus ei ületata piirmäärasid müra, õhusaastatuse ja vibratsiooni osas;
- eelhindamise tulemusena selgus olulise kumulatiivse mõju puudumine;
- seega puudub kavandataval tegevusel eeldatavalt oluline keskkonnamõju.

2.2 Kaalutlused vee erikasutusloa andmisel

Sadama rekonstrueerimisel on potentsiaalseks mõjufaktoriks akvatooriumi süvendamine mahus kuni 420 m³ ning tahkete ainete vette uputamine mahus kuni 375 m³. Teadaolevalt on süvendatava pinnase näol tegemist suures osas savi ja kruusaga, mis on kiiresti settiva iseloomuga materjal, mistõttu ei ole ette näha olulist mõju heljumi tekke näol. Samas on selge, et mõningal määral heljumit siiski tekib ning see võib jõe voolu ja lainetuse mõjul kanduda sadama lähipiirkonnast kaugemale. Tahkete ainete vette uputamine ja pinnase paigaldamine vahetult sadama territooriumi piiril ei tekita samuti olulisel määral heljumit. Planeeritavate tööde läheduses puudub avalik supelrand, mille puhul vee kvaliteedi mõjutamine võiks olla oluline selle kasutajatele.

Taotluse kohaselt on vee erikasutuseks võimalikud kaks erinevat varianti: 1. Tööala eraldatakse ehitustööde ajaks jõest ehitusaegse pinnasvalli või sulundseinaga ja pumpamise teel tagatakse ehitusalal madalam veetase kui jões. 2. Ehitustööd viiakse läbi ilma ehitusala jõest eraldamata. Juhul kui sadamas toimuvaid vee erikasutusega seotud töid tehakse suletud meetodil on vee erikasutusega seotud tegevust võimalik läbi viia ka kalade peamisel kudeperioodil. Kui aga vee erikasutuse piirkond jääb sulgemata võib süvendamisel ja tahkete ainete uputamisel tekkiv heljum kanduda laiemale alale jões kui ka merealale. Heljumi sattumine ülemistesse veekihtidesse võib ohustada kalamarja ja - larve, mistõttu võivad vee erikasutusega seotud tööd häirida kalu kudeperioodil. Tulenevalt eeltoodust tuleb vältida vee erikasutusega seotud tööde tegemist ajavahemikul 20. aprillist – 30. juunini. Ka ajutise pinnasvalli ehitamine ning eemaldamine samuti sulundseina veekogusse paigaldamine on vee erikasutus, mille tagajärjel

suureneb veekogus heljumi (hõljuv aine kontsentratsioon). Tulenevalt eeltoodust tuleb ka see tegevus ajastada väljapoole kalade peamist kudeaega ajavahemikul 20. aprillist – 30. juunini.

Süvendamisega seoses kaasneb tavaliselt otsene põhjataimestiku füüsiline hävitamine, juhul kui süvendataval alal on põhjataimestik. Sadama akvatooriumis, süvendataval alal faarvaatris on põhjataimestik tavaliselt suurema sügavuse ja ebasoodsa substraadi tõttu vähene ja liigivaene. Samuti võib öelda, et kinnitussubstraat on ebastabiilses olekus, kuna laevade sõukruvidest tekkivad kiirused sadama põhja pinnal liigutavad sadama põhja katvat materjali. Seetõttu ei ole vee erikasutusega seotud tööde puhul ette näha olulist mõju põhjataimestikule.

Sadama akvatooriumis, süvendataval alal, põhjaloomastiku otsesed mõõtmisandmed puuduvad, kuid üldiselt on piirkonna põhjaloomastik varieeruv. Arvestades asjaolu, et sadama akvatooriumis on ebapüsiva settekihi tõttu põhjaloomastik liigvaene ning kavandatud süvendustööde maht suhteliselt väike siis võib eeldada, et sellest lähtuv negatiivne mõju põhjaloomastikule (arvukuse ja liigilise mitmekesisuse vähenemine) on minimaalne ning avaldub peamiselt süvendustööde käigus vette sattunud heljumi kaudu, mis settides võib põhjustada teatud liikide häirimist.

Süvendatud pinnase käitlemisega ei kaasne mõju veekeskkonnale, kuna pinnas paigutatakse maismaale kinnistu piires. Tegemist on pinnasega, mis ei sea selle paigaldamisele erinõudeid. Samas tuleb süvendatud pinnase paigaldamisel sadamaalale jälgida, et oleks välistatud selle tagasivalgumine merre.

Kuna tegemist on juba ka varem tegutsenud sadamaga, ei ole ette näha olulisi muutusi jõe suudmes ja rannikumeres väljakujunenud tingimustele setete liikumise osas. Samuti ei avalda kaide rekonstrueerimise käigus toimuv tahkete ainete uputamine ja akvatooriumi süvendamine olulist mõju rannalähedasel alal hüdrodünaamilisele režiimile, mis omakorda võiks põhjustada ümberkaudsete randade olulisi muutusi.

Vee erikasutusega seotud tööd on sobivate ilmastikutingimuste korral teostatavad lühikese ajaperioodi jooksul (ca 2-3 kuud), mistõttu on vee erikasutuse mõju kokkuvõttes lokaalne ning lühiajaline. Arvestades tööde mahtu, ning lokaalset mõju, lisaks ka vee erikasutusloas kehtestatavaid piiranguid seoses kalade kudeajaga puudub vajadus vee erikasutuse järgse seire teostamiseks.

2.3 Loa nõuete seadmine

Vastavalt eelpool toodule ja veeseaduse § 9 lg 2 p-dele 9 ja 11 ning tulenevalt taotluses esitatud andmetest kehtestatakse vee erikasutusloas tööde minimaalsema negatiivse keskkonnamõju saavutamiseks järgmised meetmed ja tingimused:

- 1) Sadamaala sulgemine ja ajutise tammi rajamine on keelatud kalade peamisel kudeajal vahemikus 20.04 - 30.06.
- 2) Kui sadama rekonstrueerimise ajaks sadama veeala jõest ei eraldata ning vee erikasutusega seotud töid tehakse avatud sadamas, on vee erikasutusega seotud tööde tegemine keelatud 20.04 - 30.06.
- 3) Vee erikasutuseks on lubatud kasutada nii maismaatehnikat kui ka ujuvtehnikat.
- 4) Kasutatav tehnika peab olema töökorras.

2.4 Täiendav teave

- 1) Vee erikasutuse kohta tuleb Keskkonnaametile esitada aruanne vastavalt kehtivatele õigusaktidele.
- 2) Tööde käigus tekkivatest muudatustest informeerida Keskkonnaametit koheselt. Vastavalt esitatud teabele saab Keskkonnaamet teha otsuse, kas vajalik on vee erikasutusloa muutmine.
- 3) Vee erikasutusluba ei anna õigust ehitamiseks ja ehitise kasutamiseks.

2.5 Vee erikasutusloa kehtivus

Veeseaduse § 9 lg 1 p-de 1 ja 2 kohaselt tekib vee erikasutusõigus tähtajatu vee erikasutusloa alusel, välja arvatud juhul, kui luba taotletakse tähtajaliselt ja/või vee erikasutus on ühekordne. Taotleja soovib vee erikasutusluba kehtivusega kuni detsember 2019. Kuna tegemist on ühekordse tegevusega, kuid tegevus on planeeritud ellu viia etappide kaupa, lisaks on sadama rekonstrueerimiseks ette nähtud veel täiendavad load, on vee erikasutusloa andmine taotletud ajaks põhjendatud.

III. OTSUSTUS

Tulenevalt eeltoodust ja Viis Viimast Kalurit MTÜ (registrikood 80306829) taotlusest; lähtudes veeseaduse § 8 lg 2 p-st 6 ja 7, § 9 lg-st 5, § 9 lg 1 p-d 1 ja 2; määruse nr 18 §-st 5 ja 8; vastavalt KeHJS § 3, § 6 lg 2 p-le 18 ja lg 2¹, § 11 lg-tele 2 ja 4, KMH määruse § 11 p-ile 7 ning kooskõlas Keskkonnaameti peadirektori 15.08.2016 käskkirja nr 1-1/16/306 "Osakondade põhimääruste kinnitamine" p-dega 2.1.1 ja 3.5.8 **otsustan:**

3.1 Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine Viis Viimast Kalurit MTÜ vee erikasutusloa taotluse menetluse raames. Täiendavad keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

3.2 Anda Viis Viimast Kalurit MTÜ-le (registrikood 80306829) vee erikasutusluba nr L.VV/330004 kehtivusega kuni 31.12.2019 Purtse kalasadama olemasoleva kai asemele uue kai rajamiseks, kalda kindlustamiseks maakividega, paadisliipi rekonstrueerimiseks, akvaatoriumi settest puhastamiseks ning maakividest muuli rajamiseks. Tööde käigus uputatakse veekogusse tahkeid aineid (killustik, maakivid) mahus kuni 375 m³ ning süvendatakse veekogu mahus kuni 420 m³. Süvendatav pinnas paigutatakse maismaale.

Haldusakti on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.